

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2020/64071-S.20.69333
BAŞVURU NO : 2020/1071
KARAR TARİHİ : 06/07/2020

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURUYA KONU İDARE : ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

BAŞVURUNUN KONUSU : Ankara Barosu'nda stajyer avukat olan başvuru, 13/01/2020 tarihinde kendisinden alınan 550 TL tutarında staj kaydiye ücretinin iadesi ile stajyer avukat adaylarından staj kaydiye ücreti talep edilmesi uygulamasının sonlandırılması istemlerinde bulunmaktadır.

BAŞVURU TARİHİ : 17/01/2020

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Başvurucu özetle; Ankara Barosu'nda stajyer avukat olduğunu, Baro tarafından 13/01/2020 tarihinde kendisinden 550 TL tutarında staj kaydiye ücreti tahsil edildiğini ancak bu tutarın talep edilmesine dayanak bir mevzuat bulunmadığını beyan ederek yersiz tahsil edildiğini iddia ettiği 550 TL tutarında kaydiye ücretinin iadesi ile stajyer avukat adaylarından staj kaydiye ücreti talep edilmesi uygulamasının sonlandırılması istemlerinde bulunmaktadır.

II. İDARENİN ŞİKÂYETE İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytinli Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evsak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/orgala/> adresinden 5745-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

2. Şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla, Ankara Barosu Başkanlığı'ndan, 31/01/20120 tarih, S.20.2831 sayılı yazımız ile bilgi ve belge talep edilmiş olup, ilgili Baro Başkanlığı 14/02/2020 tarihli cevabi yazısında;

2.1. 1136 sayılı Avukatlık Kanununu 80. ve 81. maddeleri uyarınca; "Baro Genel Kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur ve görevleri arasında Yönetim Kurulunun, baronun gelir ve giderleri malların yönetimi hakkında vereceği hesapları incelemek, baro bütçesini onaylamak, baro yönetim kurulunca hazırlanan iç yönetmeliği incelemek ve onaylamak, kanunla verilen diğer yetkileri kullanmak" olduğu,

2.2. Ankara Barosu'nun 65. Olağan Genel Kurulu'nda bütçe uygulama ilkeleri içerisinde yer alan staj kaydiyesine ilişkin kalemin; "Staj başvuru kaydiyesi 450,00-TL'dir. Ankara Barosu Yönetim Kurulu bu miktarı %100'e kadar artırmaya yetkilidir." şeklindeki düzenleme ile oylanarak kabul edildiği,

2.3. Staj kaydiyesine ilişkin yasal dayanağın Avukatlık Kanunu'nda Genel Kurula verilen bütçe onaylama yetkisinde alınan Genel Kurul kararı olduğu,

2.4. Avukatlık stajının amacı, yapılış biçimi ve yönteminin TBB tarafından çıkarılan ve 12.12.2001 tarih ve 24615 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Avukatlık Staj Yönetmeliği ile belirlenmekte olduğu,

2.5. Stajyer avukatların bir yıllık stajları süresince alacakları eğitimin daha verimli ve kapsamlı olması, stajyerlere eşit bir şekilde dağılımı, staj grupları arasında olası uygulama ve anlayış farkının giderilmesi, staj kurulunca alınacak kararlarda uyulacak temel ilkelerin ve yönetim ilkelerinin hesaplanması ve saptanması Ankara Barosu Staj Kurulu İç Yönetmeliğine göre yapılmakta olduğu,

2.6. TBB Avukatlık Staj Yönetmeliğinin 1. maddesine göre avukatlık stajının amacı; "Hukuk bilgilerini somut olaylara uygulayabilen, yargılama sürecine, yargılama faaliyetlerinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, mesleki ilke ve kurallara bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkesinden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal ve eğitsel olanakların kullanılması" olarak belirlenmekte olduğu,

---

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

2.7. TBB Staj Yönetmeliği 22. Maddesinin “Her Baro kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerlerin özgür, bağımsız, meslek ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümleyebilecek adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapar.” şeklinde olduğu,

2.8. Ankara Barosu'nun, diğer barolara ve hatta bazı Avrupa Birliği ülkelerinde örnek olacak bir staj eğitim programı sunmakta olduğu, Ankara Barosu'nun yaklaşık otuz yıldır süregelen ve her yıl zamanın gereklerine ve ihtiyaçlara göre yenilenen bir uygulama bütünlüğü içerisinde staj eğitim modeline sahip olduğu, Bu sebeple, farklı illerdeki üniversitelerin hukuk fakültelerinden mezun olmakla birlikte Ankara Barosunda staj yapmayı tercih eden avukat adayı sayısının oldukça yüksek olduğu,

2.9. Ankara Barosu nezdinde avukatlık stajını başlatmak isteyen her stajyer avukat adayından, Genel Kurul Kararı uyarınca, belirli bir miktarda kayıt masrafı alınmakta olup, alman kaydiye bedeli yalnızca, Ankara Barosunun hizmet verdiği süre içerisinde doğan staja ilişkin masraflar için kullanılmakta olduğu,

2.10. Bu çerçevede, Baro'nun 65. Olağan Genel Kurulunda kabul edilen ve yürürlüğe girmiş olan staj iç yönetmeliği çerçevesinde haftada üç saat olmak üzere 40 hafta süreyle staj eğitimi adeta akademi gibi hizmet vermekte, hukuk bilgilerinin uygulanışı, mesleki ilke ve kurallar ve bilimsel yöntemlerin yanı sıra, diksiyon ve beden dili, kişisel gelişim, mesleki duruş ve satranç turnuvaları, futbol turnuvaları, dergi yayınlanması, dans, resim, folklor kursları gibi mali yükümlülükler getiren sosyal faaliyetlere de yer vermekte olduğu,

2.11. Avukatlık stajına başvuru esnasında istenilen belgeler ve staj kaydiyesine ilişkin bilgilendirme stajyer adaylarına Baro web sayfasında yapılmakta olduğu,

2.12. Genel Kurul tarafından alınan kararlar doğrultusunda talep edilmekte olan staj kaydiyesinin, yasalara uygunluğu, kesinleşmiş yargı kararıyla da hükme bağlanmış olduğu,

2.13. Ankara 9. İdare Mahkemesinin 17.02.2005 tarih ve 2004/724E. 2005/105K. sayılı kararı ile Ankara Barosunun staj kaydiyesi bedeline ilişkin açılan iptal davası reddedilmiş ve Danıştay 8. Dairesinin 07.05.2007 tarih ve 2006/2776E. 2007/ 2747K. sayılı kararı ile onanmış ve Danıştay 8. Dairesinin 2007/7563E. 2009/634 K. sayılı karar düzeltme isteminin de reddine karar verilerek kesinleşmiş olduğu,

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Cankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi:
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir

2.14. Ankara 9. İdare Mahkemesinin 17.02.2005 tarih ve 2004/724E. 2005/105K. sayılı kararına göre; "...Ankara Barosu tarafından verilen ve davacı tarafından da aksi iddia edilmeyen staj eğitimi ve diğer görevleri yerine getirebilmek, bu bağlamda mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak amacıyla yönelik olarak ve bir defaya mahsus olmak üzere stajyer avukatlardan staj kaydiyesi adı altında katkı payı alınmasını düzenleyen Ankara Barosu 57. Genel Kurul kararında, mevzuata aykırılık bulunmamaktadır..." hükmüne yer vermek suretiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 81. maddesi uyarınca Baronun en yüksek organı olan Baro Genel Kurulu kararının yasaya uygunluğu hüküm altına alınmış olduğu,

2.15. Avukatlık Kanunu'nun 95. maddesinin 13. fıkrası uyarınca Baro Yönetim Kurulları Genel Kurul kararlarını yerine getirmekle yükümlü olduğu, Baronun en yetkili organı olan Genel Kurul tarafından bütçeye yönelik alınmış kararın uygulanıp uygulanmaması yönünde Yönetim Kurulunun takdir hakkı bulunmadığı,

İfadelerine yer verildiği görülmektedir.

3. Şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla, Türkiye Barolar Birliği'ne, 31/01/2020 tarih, S.20.2833 sayılı yazımız ile bilgi ve belge talep edilmiş olup, Türkiye Barolar Birliği 06/03/2020 tarihli cevabi yazısında;

3.1. Türkiye Barolar birliği Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 22. maddesinin "Her Baro, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, Özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümlenebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak, amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapar.",

3.2. Türkiye Barolar birliği Avukatlık Staj Yönetmeliği'nin 23. maddesinin " Avukatlık stajının bu Yönetmeliğin amaç maddesine uygun bir şekilde yapılabilmesi, stajyerin avukatlık hukuku ve meslek kuralları bilgilerini edinebilmesi, hukuk kurallarını somut olaylara uygulayabilme yeterliliklerini artırma avukatlık staj eğitiminin temel ilkesidir. Bu ilke doğrultusunda staj eğitim birimlerinde bir yıllık avukatlık stajı süresi içinde önceden hazırlanan ve duyurulan yıllık eğitim programı dahilinde en az (120) saatlik bir staj eğitimi verilir. Bu eğitim süresinin en az (60) saati düzenli olarak meslek ilke ve kuralları ile uygulamada avukat konularına ayrılır.

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

Bunların dışında Barolar, staj eğitiminin nasıl yapılacağını , hangi konulardan oluşacağını yörelerinin de özelliklerini göz önüne alarak, çıkaracakları iç Yönetmelikte gösterirler. Ayrıca seminer çalışmaları yapılır. Panel, sempozyum gibi kültürel etkinlikler düzenlenir.”,

3.3. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu 76. maddesinin “Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, sağınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.”,

3.4. Kanununun 80. maddesinin “Baro genel kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur.”,

3.5. Kanununun 81. maddesinin “Baro bütçesini onaylamak Baro Genel Kurulunun görevidir.” düzenlemelerini içerdiği,

3.6. Kanununun “Yönetim kurulunun görevleri” başlıklı 95inci maddesinin 2. fıkrasında “Yönetim kurulu, Stajyer ve avukatların baroya kabul ve levhaya yazılma veya nakil işleri hakkında karar vermek, 7. fıkrasında Baro mallarının idaresi hakkında raporlar hazırlayarak genel kurula hesap vermek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak, 9. fıkrasında Staj işlerini düzenlemek ve denetlemek, 13. fıkrasında Genel kurul kararlarını yerine getirmek Baro Yönetim Kurulu görevleri arasında sayılmış olduğu,

3.7. Kanununun 97. maddesinin 2. fıkrasında Baro Başkanlarının da Genel kurul kararlarını yerine getirmekle görevli oldukları hüküm altına alınmış olduğu,

3.8. Staj kaydiye ücretleri Baroların Genel Kurullarınca belirlenerek barolar tarafından alınmakta olduğu,

ifadelerine yer verildiği görülmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “*Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı*” başlıklı 74. maddesinin 3. ve 4. fıkraları; “(3)

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. (4) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”

4.1. Anayasanın “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları” başlıklı 135. maddesi; *“Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir.”* hükümlerine amirdir.

5. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun “Kurumun görevi” başlıklı 5. maddesi; *“(1) Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir. (2) Ancak; a) Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler ile resen imzaladığı kararlar ve emirler, b) Yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemler, c) Yargı yetkisinin kullanılmasına ilişkin kararlar, ç) Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri, Kurumun görev alanı dışındadır.”* hükmüne amirdir.

6. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu’nun “Baroların kuruluş ve nitelikleri” başlıklı 76. maddesi; *“Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.”*

6.1. Kanunun “Baro genel kurulu” başlıklı “Kuruluşu” alt başlıklı 80. maddesi; *“Baro genel kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur.”*

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

6.2. Kanunun "Görevleri" başlıklı 81. maddesi 4. fıkrası; " Genel Kurulun görevleri şunlardır: Baro bütçesini onaylamak.."

6.3. Kanunun "Yönetim kurulunun görevleri" başlıklı 95. maddesi;

" 2. Stajyer ve avukatların baroya kabul ve levhaya yazılma veya nakil işleri hakkında karar vermek" ,

7. Baro mallarının idaresi hakkında raporlar hazırlayarak genel kurula hesap vermek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak",

9. Staj işlerini düzenlemek ve denetlemek,

13. Genel kurul kararlarını yerine getirmek.."

6.4. Kanunun "Birliğin kuruluş ve nitelikleri" başlıklı 109. maddesi; "Türkiye Barolar Birliği, bütün baroların katılımıyla oluşan bir kuruluştur. Birlik, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Birliğin merkezi Ankara'dır."

6.5. Kanunun "Birliğin görevleri" başlıklı 110. maddesi; "Türkiye Barolar Birliğinin görevleri şunlardır : 1. Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek.."

7. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliği "Amaç" başlıklı İinci maddesi; "Bu Yönetmeliğin amacı Avukatlık stajının hukuk bilgilerini bilimsel verilerden ayrılmaksızın ve bilimin yöntemlerini kullanarak somut olaylara uygulayabilen, yargılama süresince yargılama faaliyetinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanmasıdır."

7.1. Yönetmeliğin "Kapsam" başlıklı 2. maddesi ; "Bu Yönetmelik, Barolar nezdinde yapılacak avukatlık stajının yapılış amacı ile biçim ve yöntemlerinin belirlenmesini kapsamaktadır."

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

7.2. Yönetmeliğin; “Staja Başvurma ve Staj Listesine Yazılma” başlıklı 4. maddesi; “Avukatlık stajını yapmak isteyen aday, Baroya dilekçe ile başvurur. Dilekçeye aşağıdaki belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneğinin eklenmesi zorunludur. a) Nüfus Cüzdanı, b) Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar.) c) Stajyer listesine yazılmak için başvuru Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi, d) Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı, e) Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi, f) Başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları, g) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu. Belgelerde eksikliği bulunan adayın başvurusu eksik belgeler tamamlanuncaya kadar işleme konulmaz.”

7.3. Yönetmeliğin; “Baronun Staj Eğitim Görevi” başlıklı 22. maddesi; “Her Baro, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümlenebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapar.

Barolar, Avukatlık Kanunu ve Yönetmelik hükümleri ile kendilerine verilen staj eğitim görevinin; bilimsel ilkelere uygun ve sürekli olarak yerine getirilmesi amacıyla Staj Eğitim birimleri oluşturabilirler. Bu birimlerin kuruluşu, işleyişi, yetki ve sorumlulukları ile benzeri konular her Baronun kendi genel kurulunca bu Yönetmelikteki ilkelere göre kabul edeceği iç Yönetmeliklerle belirlenir.”

7.4. Yönetmeliğin “Staj Eğitiminin Temel İlke ve Yöntemleri” başlıklı 23. maddesi; “Avukatlık stajının bu Yönetmeliğin amaç maddesine uygun bir şekilde yapılabilmesi, stajyerin avukatlık hukuku ve meslek kuralları bilgilerini edinebilmesi, hukuk kurallarını somut olaylara uygulayabilme yeterliliklerini artırma avukatlık staj eğitiminin temel ilkesidir. Bu ilke doğrultusunda staj eğitim birimlerinde bir yıllık avukatlık stajı süresi içinde önceden

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytinoldu Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

hazırlanan ve duyurulan yıllık eğitim programı dahilinde en az (120) saatlik bir staj eğitimi verilir. Bu eğitim süresinin en az (60) saati düzenli olarak meslek ilke ve kuralları ile uygulamada avukat konularına ayrılır.

Bunların dışında Barolar, staj eğitiminin nasıl yapılacağını, hangi konulardan oluşacağını yörelerinin de özelliklerini göz önüne alarak, çıkaracakları iç Yönetmelikte gösterirler. Ayrıca seminer çalışmaları yapılır. Panel, sempozyum gibi kültürel etkinlikler düzenlenir.”

düzenlemelerini içermektedir.

IV. KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN'IN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

8. Başvurucunun iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirilerek hazırlanan “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

9. **Şikayet başvurusunda bulunan 1 no'lu paragrafta açıklandığı üzere,** Ankara Barosu tarafından staj kaydiyesi adı altında kendisinden yersiz tahsil edildiğini iddia ettiği bedelin iadesi ile stajyer avukatlardan bu bedelin talep edilmesi uygulamasının sonlandırılması istemlerinde bulunmaktadır.

10. **Ankara Barosu Başkanlığı,** Staj kaydiyesine ilişkin yasal dayanağın, Avukatlık Kanunu'nda Genel Kurula verilen bütçe onaylama yetkisi kapsamında 65. Olağan Genel Kurul'da alınan; “Staj başvuru kaydiyesi 450,00-TL'dir. Ankara Barosu Yönetim Kurulu bu miktarı %100'e kadar artırmaya yetkilidir.” şeklindeki karar olduğunu beyan etmiştir.

11. **Türkiye Barolar Birliği,** Staj kaydiye ücretlerinin Baroların Genel Kurullarınca belirlenerek barolar tarafından alınmakta olduğuna değinmiştir.

12. **Avukatlık stajı, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 15. ve 27. maddeleri arasında ve bu hükümler uyarınca çıkarılan TBB Avukatlık Staj Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.** İlgili yönetmelik kapsamında her baronun; kendi örgütsel oluşumu içinde,

---

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytinoluk Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir. Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

stajyerlerin özgür, bağımsız, meslek ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümleyebilecek adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmalarını yapacağı ifade edilerek aşağıda yer verilen kanun ve yönetmelik maddeleri ile avukatlık stajına başlayabilmek için aranılan koşullar belirlenmiştir.

12.1. Avukatlık Kanunu “aranacak şartlar” başlıklı 16. maddesinde, avukatlık stajına başlayabilmek için aranılan koşullar; “ Kanununun 3. maddesinin a, b ve f bentlerinde yer alan yazılı koşulları taşıyor olmak ki bunlar; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, Türk hukuk fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak, bu Kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak ile Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında başarılı olanlardan, stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5 inci maddede yazılı engelleri bulunmamak” şeklinde sayılmıştır.

12.2. Avukat Staj Yönetmeliği “Staja Başvurma ve Staj Listesine Yazılma” başlıklı 4. maddesinde ise; Avukatlık stajı yapmak isteyen adayların başvuru esasları ile başvuru esnasında sunması istenilen evraklara detaylı olarak yer verilmiştir. Bunlar; “... Nüfus Cüzdanı, Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar), stajyer listesine yazılmak için başvuru Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi, stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı, Avukatlık Kanunu’nun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi, başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları, avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu.” olarak sayılmıştır.

13. Ankara Barosu Başkanlığı; staj kaydiyesine yasal dayanak olarak Avukatlık Kanunu’nda Genel Kurula verilen bütçe onaylama yetkisi dahilinde alman Genel Kurul kararını göstermiştir.

Baro genel kurulu Avukatlık Kanunu 80. maddesinde “..Baronun en yüksek organı olup levhada

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi <https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulu.” şeklinde tanımlanmıştır. Baro bütçesini onaylamak, genel kurulun görevleri arasında sayılmıştır. Avukatlık Kanunu'nun 95. maddesinin 13. fıkrası uyarınca Genel Kurul kararlarını yerine getirmek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak Baro Yönetim Kurulunun yükümlülüklerindedir. Ne var ki gerek Yönetim Kurulu'nun bütçe kalemleri ihdas etme, kalemler arasında aktarma yapma ve yeni kalemler tesis etme yetkisi ve gerekse Genel Kurul'un bütçeyi onaylama yetkisi yasa ve yönetmelikler kapsamında kullanılmalıdır.

14. Kurumumuzca aynı konuda daha önce verilen 20/06/2017 tarih ve 2016/5045 sayılı Tavsiye Kararında da yer verilen, kesinleşen Tekirdağ İdare Mahkemesi 01/04/2016 tarih ve E. 2015/1621 ve K. 2016/379 sayılı kararında “ ..Olayda stajyer avukat olan davacıdan kayıt sırasında dosya ücreti bedeli alınmasına dayanak olabilecek yasal dayanak bulunmadığı görülmekle bu ücretin alınmasına yönelik alınan 08/04/2010 tarih ve 56 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile bu karar uyarınca davacıdan 500 TL staj dosya ücreti alınmasında hukuka uyarlık görülmemiştir..” gerekçesi ile dava konusu işlemlerin iptaline hükmedilmiştir.

Ankara Barosu Başkanlığı cevabi yazı içeriğinde şunulan, aynı konuda verilmiş ve kesinleşen Ankara 9. İdare Mahkemesi 01/04/2016 tarih ve E. 2004/724 ve K. 2005/105 sayılı kararında “..Ankara Barosu 57. Genel Kurul kararında mevzuata aykırılık bulunmadığından karar uyarınca, davanın 250.000,000 TL katkı payı tahsil edilmesine yönelik kısmının reddine” hükmedilmiş ise de idari yargıda davanın reddine ilişkin kararlar ancak taraflar arasında kesin hüküm etkisine sahiptir.

15. Bir hiyerarşik normlar sistemi olan hukuk düzeninde alt düzeydeki normlar, yürürlüklerini üst düzeydeki normlardan almaktadır. Kural olarak bir düzenleyici işlemin hiyerarşik olarak bağlı bulunduğu üst hukuk normlarında düzenlenen konuları, genel ve objektif kuralları açıkça içermesi gerekmektedir. Yukarıda yer verilen, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu 15 ve 27 maddeler arasında yer alan staja ilişkin hükümlerde, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinde, Staj Kanunu Yönetmeliğinde, Avukatlık Kanunu'nun Genel Kurulun yetkilerine ilişkin 81. maddesinde, hülasa mevzuatımızın herhangi bir yerinde staj kaydiyesinin alınmasına ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle, yasal dayanaktan yoksun olan 65 sayılı Olağan Genel Kurul Kararına dayanılarak staj kaydiye ücreti alınmasında hukuka uyarlık bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytinadaı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

16. Tüm bu açıklamalara ilaveten; Avukatlık Kanununun 109. Maddesinde Türkiye Barolar Birliği "bütün baroların katılmasıyla oluşan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu" olarak tanımlanmıştır. Avukatlık Kanunu 110. Maddesinde ise; "Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek ve Baroların çalışmalarını ortak amaca ulaşacak şekilde tasarlayıp meslekin gelişmesini sağlamak" TBB'nin görevleri arasında sayılmıştır. Bu ifadelerden TBB'nin barolar üzerinde eşgüdüm ve uygulamada birlik sağlamaya yönelik yetkileri olduğu anlaşılmaktadır. (GÜRSELER, Güneş, BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI, TBB Dergisi, Sayı 54, 2004, s. 314).

16.1. Bu açıklamalar kapsamında; ülkemizde mevcut barolar arasında stajyer avukat adaylarından staj kaydiye bedeli talep edilmesi hususunda bir uygulama birliği olmadığı, staj kaydiye bedeli adı altında Kanunda açık bir düzenlenme de olmadığı görülmekle; Türkiye Barolar Birliği'nin bu konuda barolar arasında bir uygulama birliği sağlanması adına ortak bir çalışma yürütmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

17. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup, söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde Türkiye Barolar Birliği ve Ankara Barosu Başkanlığı tarafından, istenilen bilgi ve belgelerin Kurumumuza süresi içinde ve gerekçeli olarak gönderildiği anlaşılmıştır.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

18. 6328 sayılı Kanununun 21. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde idare tarafından herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Buna göre; ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden arta kalan sürede Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açıktır.

VII. KARAR

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden 57d5-6b46-d20b kodu ile yapılabilir.

Yukarıda yapılan açıklamalar, anılan mevzuat hükümleri ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde, **ŞİKAYETİN KABULÜNE;**

Stajyer avukat olan başvurucudan staj kaydiye ücreti alınmasına yasal dayanak bulunmadığı görülmekle; başvurucudan alınan 550 TL tutarın iade edilmesi hususunda **ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI'NA** ve staj kaydiye ücretine ilişkin barolar arasında bir uygulama birliğinin sağlanması hususunda **TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanununun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı** ve **Ankara Barosu Başkanlığı** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin, otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın **BAŞVURANA, TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI VE ANKARA BAROSU BAŞKANLIĞI'NA** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ

Kamu Başdenetçisi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2020/64861-S.20.70266
BAŞVURU NO : 2020/52843
KARAR TARİHİ : 14/07/2020

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURUYA KONU İDARE : TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
KIRIKKALE BAROSU BAŞKANLIĞI

BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuran, Kırıkkale Barosu tarafından staj kaydıyesi adı altında kendisinden tahsil edilen ücretin yersiz tahsil edildiğini ve bedelin iadesi ile söz konusu Genel Kurul Kararının iptal edilmesini talep etmektedir

BAŞVURU TARİHİ : 22/05/2020

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza şikâyet başvurusunda bulunan başvuran

başvurusunda özetle; Nisan ayında avukatlık stajını başlatmak için Kırıkkale Barosuna başvurduğunu ve stajının başlaması için baroya 1.500,00 TL yatırdığını, ancak söz konusu ücretin Avukatlık Kanununun 81. maddesine aykırılık teşkil ettiğini belirterek; Kırıkkale barosunun ilgili genel kurul kararının iptalini ve ödediği ücretin tarafına iadesini talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. Kurumumuzun 05/06/2020 tarih ve S. 20.16056 sayılı yazısı ile şikâyet başvurusunun çözüme kavuşturulması amacıyla Kırıkkale Barosu Başkanlığından bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Kırıkkale Barosu Başkanlığı tarafından gönderilen 26/06/2020 tarih, 202000519 sayılı cevabi yazı ve eklerinde özetle;

2.1 06/10/2019 tarihinde yapılmış olan Kırıkkale Barosunun 16. Olağan Genel Kurul Toplantısında Yönetim Kurulunca stajyer giriş keseneğinin 1.500,00 TL olması hususunda teklifte bulunulduğunu ve teklifin oy birliği ile kabul edildiği,

2.2 Söz konusu staj giriş keseneğinin 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 81. Maddesi uyarınca ve Genel Kurul kararına istinaden alınmış olduğundan iadesinin mümkün olmadığını, Baro Genel Kurulu Avukatlık Kanununun 80. Maddesi uyarınca baronun en yüksek organı olduğunu, bu nedenle 06/10/2019 tarihli 16. Dönem Genel Kurulunda alınan stajyer avukat giriş

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytinahı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir. Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/orgula/> adresinden e63f-1c1f-0215 kodu ile yapılabilir.

keseneğinin alınması kararının Yönetim Kurulunca alınmamasının mümkün olmadığını bu kararın ancak Genel Kurul Kararı ile kaldırılabilceği,

2.3 Alınan staj giriş keseneğinin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 40. maddesine aykırılık teşkil etmediğini, zira alınan bu keseneğin bağış kapsamında olmadığını, staj giriş keseneğinin Avukatlık mesleğine kabulde alınan giriş keseneği ile aynı mahiyette olduğu,

2.4 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 16. maddesine göre staja kabulde aranacak şartlar olarak aynı Kanunun 3. maddesine atıf yapıldığını, bu madde de ise avukatlığa kabul şartlarının belirtildiğini, dolayısı ile stajyerliğe kabul şartları ile avukatlığa kabul şartlarının aynı yönde olması ve avukatlardan da giriş keseneği alınmasında herhangi bir mevzuata aykırılık bulunmadığını, giriş keseneği alınmayacağı hallerin anılan Kanununun 73. maddesinde geçici 17. maddesinin son fıkrasında belirtilmiş olduğunu ve stajyer avukatların bu kapsamda olmadığını,

2.5 Söz konusu keseneğin alınmamasına yönelik Genel Kurulda herhangi bir çalışmanın bulunmadığı belirtilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 2709 sayılı T.C. Anayasası'nın,

3.1 "Cumhuriyetin nitelikleri" başlıklı 2.maddesinde; "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir",

3.2 "Hak arama hürriyeti" başlıklı 36. maddesinde; "Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınmaz",

3.3. "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasında; "Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.",

3.4 "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" başlıklı 135. maddesinde; "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir."

4. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun görevi" başlıklı 5. maddesine göre; "Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir..."

5. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu'nun;

5.1 "Baroların kuruluş ve nitelikleri" başlıklı 76. maddesinde; "Barolar; avukatlık mesleğini geliştirmek, meslek mensuplarının birbirleri ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni sağlamak; meslek düzenini, ahlakını, saygınlığını, hukukun üstünlüğünü,

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://silkeyet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden c63f-1e1f-0215 kodu ile yapılabilir.

insan haklarını savunmak ve korumak, avukatların ortak ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla tüm çalışmalarını yürüten, tüzel kişiliği bulunan, çalışmalarını demokratik ilkelere göre sürdüren kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.”,

5.2 “Baro genel kurulu” başlıklı “Kuruluşu” alt başlıklı 80. maddesinde; “Baro genel kurulu, baronun en yüksek organı olup levhada yazılı bulunan bütün avukatlardan kurulur.”,

5.3 “Görevleri” başlıklı 81. maddesi 4. fıkrasında; “ Genel Kurulun görevleri şunlardır: Baro bütçesini onaylamak..”,

5.4 “Yönetim kurulunun görevleri” başlıklı 95. maddesinde; “... 2. Stajyer ve avukatların baroya kabul ve levhaya yazılma veya nakil işleri hakkında karar vermek... 7. Baro mallarının idaresi hakkında raporlar hazırlayarak genel kurula hesap vermek ve bütçeyi hazırlayıp genel kurulun onayına sunmak...9. Staj işlerini düzenlemek ve denetlemek...13. Genel kurul kararlarını yerine getirmek..”

5.5 “Birliğin kuruluş ve nitelikleri” başlıklı 109. maddesinde; “Türkiye Barolar Birliği, bütün baroların katılımıyla oluşan bir kuruluştur. Birlik, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Birliğin merkezi Ankara'dır.” ,

5.6 “Birliğin görevleri” başlıklı 110. maddesi; “Türkiye Barolar Birliğinin görevleri şunlardır: 1. Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek...”

6. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin

6.1 “Amaç” başlıklı 1. maddesinde; “Bu Yönetmeliğin amacı Avukatlık stajının hukuk bilgilerini bilimsel verilerden ayrılmaksızın ve bilimin yöntemlerini kullanarak somut olaylara uygulayabilen, yargılama süresince yargılama faaliyetinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanmasıdır.” ,

6.2 “Staja Başvurma ve Staj Listesine Yazılma” başlıklı 4. maddesinde; “Avukatlık stajını yapmak isteyen aday, Baroya dilekçe ile başvurur. Dilekçeye aşağıdaki belgelerin asılları ile onanmış ikişer örneğinin eklenmesi zorunludur. a) Nüfus Cüzdanı, b) Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar.) c) Stajyer listesine yazılmak için başvuru Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi, d) Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı, e) Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi, f) Başvurduğu Baro levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları, g) Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu. Belgelerde eksikliği bulunan adayın başvurusu eksik belgeler tamamlanıncaya kadar işleme konulmaz.”

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden e63f-1c1f-0215 kodu ile yapılabilir.

6.3 “Baronun Staj Eğitim Görevi” başlıklı 22. maddesinde; “Her Baro, kendi örgütsel oluşumu içinde, stajyerin, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine bağlı, uygulamada karşılaştığı sorunları hukuk devleti ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak çözümlenebilecek, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapar. Barolar, Avukatlık Kanunu ve Yönetmelik hükümleri ile kendilerine verilen staj eğitim görevinin; bilimsel ilkelere uygun ve sürekli olarak yerine getirilmesi amacıyla Staj Eğitim birimleri oluşturabilirler. Bu birimlerin kuruluşu, işleyişi, yetki ve sorumlulukları ile benzeri konular her Baronun kendi genel kurulunca bu Yönetmelikteki ilkelere göre kabul edeceği iç Yönetmeliklerle belirlenir.”

6.4 “Staj Eğitiminin Temel İlke ve Yöntemleri” başlıklı 23. maddesinde; “Avukatlık stajının bu Yönetmeliğin amaç maddesine uygun bir şekilde yapılabilmesi, stajyerin avukatlık hukuku ve meslek kuralları bilgilerini edinebilmesi, hukuk kurallarını somut olaylara uygulayabilme yeterliliklerini artırma avukatlık staj eğitiminin temel ilkesidir. Bu ilke doğrultusunda staj eğitim birimlerinde bir yıllık avukatlık stajı süresi içinde önceden hazırlanan ve duyurulan yıllık eğitim programı dahilinde en az (120) saatlik bir staj eğitimi verilir. Bu eğitim süresinin en az (60) saati düzenli olarak meslek ilke ve kuralları ile uygulamada avukat konularına ayrılır. Bunların dışında Barolar, staj eğitiminin nasıl yapılacağını, hangi konulardan oluşacağını yörelerinin de özelliklerini göz önüne alarak, çıkaracakları iç Yönetmelikte gösterirler. Ayrıca seminer çalışmaları yapılır. Panel, sempozyum gibi kültürel etkinlikler düzenlenir.”

düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ YAHYA AKMAN'IN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

7. Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; hazırlanan “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8. Başvuran, 1 numaralı paragrafta ayrıntılarına yer verilen başvurusunda; Kırıkkale Barosu tarafından staj kaydiyesi adı altında kendisinden tahsil edilen ücretin yersiz tahsil edildiğini ve bedelin iadesi ile söz konusu Genel Kurul Kararının iptal edilmesini talep etmektedir.

9. Somut olayda idare tarafından gönderilen bilgi ve belgelerin incelenmesinden; 06/10/2019 tarihinde yapılmış olan Kırıkkale Barosunun 16. Olağan Genel Kurul Toplantısında Yönetim Kurulunca stajyer giriş keseneğinin 1.500,00 TL olması hususunda teklifte bulunulduğunu ve teklifin oy birliği ile kabul edildiği, Bu kapsamda başvuranın, avukatlık stajının başlaması için 17/03/2020 tarihinde baroya 1.500,00 TL staj giriş keseneği yatırdığı anlaşılmıştır.

10. “Hukuk devleti; insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden c63f-1e1f-0215 kodu ile yapılabilir.

geliştirerek sürdüren, hukuki güvenliği sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.” (Anayasa Mahkemesi E.2013/44, K.2013/59, Resmi Gazete Tarihi: 02/05/2013)

11. İdare eylem ve işlemlerinde kanunun çizdiği sınırlar içerisinde kalmak zorundadır. Anayasanın 8. maddesinde bu husus yürütme yetkisi ve görevi Anayasa ve Kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir denilerek ifade edilmiştir. (Kemal Gözler, Gürsel Kaplan İdare Hukukuna Giriş Ekin Basın Yayın Dağıtım Ağustos 2017, s.28)

12. Kırıkkale Barosu Başkanlığı; staj kaydiyesine yasal dayanak olarak Genel Kurul kararını göstermiş ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 16. maddesine göre staja kabulde aranacak şartlar olarak aynı Kanunun 3. maddesine atıf yapıldığını, bu madde de ise avukatlığa kabul şartlarının belirtildiğini, dolayısı ile stajyerliğe kabul şartları ile avukatlığa kabul şartlarının aynı yönde olması ve avukatlardan da giriş keseneği alınmasında herhangi bir mevzuata aykırılık bulunmadığını, giriş keseneği alınmayacağı hallerin anılan Kanunun 73. maddesinde geçici 17. maddesinin son fıkrasında belirtilmiş olduğunu ve stajyer avukatların bu kapsamda olmadığı hususlarını belirtmiştir.

13. Avukatlık stajı, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 15. ve 27. maddeleri arasında ve bu hükümler uyarınca çıkarılan TBB Avukatlık Staj Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemelere göre; her baronun, kendi örgütsel oluşumu içinde, özgür, bağımsız, meslek ilkelerine ve hukukun üstünlüğü kurallarına uygun olarak, adil ve etkin bir yargılamaya ulaşmak amacıyla yargının kurucu bir ögesi olarak görev yapan avukatlar yetiştirmek için staj eğitimi çalışmaları yapacağı ifade edilmiştir.

14. Avukatlık stajına başlayabilmek için aranılan bu koşullar Avukatlık Kanunu “Aranacak Şartlar” başlıklı 16. Maddesinde belirlenmiş olup; bunlar; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, Türk hukuk fakültelerinden birinden mezun olmak veya yabancı memleket hukuk fakültesinden mezun olup da Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre noksan kalan derslerden başarılı sınav vermiş bulunmak, Kanuna göre avukatlığa engel bir hali olmamak ve Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında başarılı olmak, stajyer olarak sürekli staj yapmaya engel işleri ve yine Kanunun 5. maddesinde yazılı engel hallerinin bulunmaması şeklinde sayılmıştır.

15. Avukat Staj Yönetmeliği “Staja Başvurma ve Staj Listesine Yazılma” başlıklı 4. maddesinde ise; Avukatlık stajı yapmak isteyen adayların başvuru esasları ile başvuru esnasında sunması istenilen evraklara detaylı olarak yer verilmiştir. Bunlar; “... Nüfus Cüzdanı, Türk veya yabancı hukuk fakültelerinden birisinin bitirildiğini gösteren belge veya lisans diploması (yabancı bir memleket hukuk fakültesini bitirmiş olanlar ayrıca, Türkiye hukuk fakülteleri programına göre eksik kalan derslerden başarılı sınav vermiş olduklarını belgelemek zorundadırlar), Stajyer listesine yazılmak için başvuru Baronun bölgesinde ikamet ettiğini gösterir ikametgah belgesi, Stajyer adayının Avukatlık Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendi ve 5 inci maddesinde yazılı avukatlığa kabule engel hallerinin bulunmadığına dair imzalı bildiri kağıdı, Avukatlık Kanununun 5 inci maddesinin (a) bendinde yazılı hükümlülüklerinin bulunmadığına dair arşivli adli sicil belgesi, Başvurduğu Baro

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden c63f-1c1f-0215 kodu ile yapılabilir.

levhasına kayıtlı iki avukat tarafından ayrı ayrı düzenlenmiş, stajyer adayının durumu hakkında avukatlık meslek ilke ve kurallarına uyacağı düşüncesini içeren bildiri kağıtları, Avukatlığı sürekli olarak gereği gibi yapmaya engel vücut veya akılca malul olmadığına dair resmi bir hastanenin uzman hekimliğince düzenlenmiş sağlık raporu.” olarak sayma suretiyle belirtilmiştir.

16. Hiyerarşik normlar sistemi olan hukuk düzeninde, alt düzeydeki normlar, yürürlüklerini üst düzeydeki normlardan almaktadır. Kural olarak bir düzenleyici işlemin hiyerarşik olarak bağlı bulunduğu üst hukuk normlarında düzenlenen konuları, genel ve objektif kuralları açıkça içermesi gerekmektedir. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 15 ve 27 maddeler arasında yer alan staja ilişkin hükümlerinde, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinde, Staj Kanunu Yönetmeliğinde, Avukatlık Kanunu'nun Genel Kurulun yetkilerine ilişkin 81. maddesinde, hülasa mevzuatımızın herhangi bir yerinde staj kaydiyesinin alınmasına ilişkin bir hüküm bulunmadığını görüyoruz.

17. **Konu kapsamındaki emsal mahkeme kararına baktığımızda;** Tekirdağ İdare Mahkemesi'nin 01/04/2016 tarih ve E. 2015/1621 ve K. 2016/379 sayılı kararında “ ..Olayda stajyer avukat olan davacıdan kayıt sırasında dosya ücreti bedeli alınmasına dayanak olabilecek yasal dayanak bulunmadığı görülmekle bu ücretin alınmasına yönelik alınan 08/04/2010 tarih ve 56 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile bu karar uyarınca davacıdan 500 TL staj dosya ücreti alınmasında hukuka uyarlık görülmemiştir..” gerekçesi ile dava konusu işlemlerin iptaline hükmedildiği anlaşılmaktadır.

18. Tüm bu açıklamalara ilaveten; Avukatlık Kanununun 109. maddesinde Türkiye Barolar Birliği “bütün baroların katılmasıyla oluşan tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu” olarak tanımlanmıştır. Avukatlık Kanunu 110. maddesinde ise; “Baroları ilgilendiren konularda her baronun görüşünü öğrenip, ortaklaşa görüşmeler sonunda çoğunluğun düşünce ve görüşünü belirtmek ve Baroların çalışmalarını ortak amaca ulaşacak şekilde tasarlayıp meslekin gelişmesini sağlamak” TBB'nin görevleri arasında sayılmıştır. Bu ifadelerden TBB'nin barolar üzerinde eşgüdüm ve uygulamada birlik sağlamaya yönelik yetkileri olduğu anlaşılmaktadır. (GÜRSELER, Güneş, BAROLARIN BAĞIMSIZLIĞI, TBB Dergisi, Sayı 54, 2004, s. 314).

19. **Türkiye Barolar Birliği Hukuk Müşavirliğinin Kurumumuza 2020/1071 sayılı dosya kapsamında göndermiş olduğu cevabi yazıda özetle; staj kayıt ücretlerinin, Baro genel kurullarınca belirlenerek, yine barolar tarafından alındığı belirtilmiştir.**

20. **Başvuranın iddiaları, idarenin konuyla ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde;** Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk Devleti olması, Stajyer avukat olan başvurucudan staj kaydiye ücreti alınmasına yasal dayanak bulunmadığı bu kapsamda baro başkanlığı tarafından söz konusu staj kaydiye ücreti alınmasının hukuka ve hakkaniyete uygun olmadığı kanaatine varılmıştır. Ayrıca ülkemizde mevcut barolar arasında stajyer avukat adaylarından staj kaydiye bedeli talep edilmesi hususunda bir uygulama birliği olmadığı, staj kaydiye bedeli adı altında Kanunda açık bir düzenleme de olmadığı görülmekle; Türkiye Barolar Birliği'nin bu konuda barolar

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA
Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65
e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi
<https://sika.yet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden e63f-1c1f-0215 kodu ile yapılabilir.

arasında bir uygulama birliği sağlanması adına ortak bir çalışma yürütmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

21. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup, idareden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği anlaşılmıştır.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

22. 14/06/2012 tarih ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 17'nci maddesinin sekizinci fıkrasına göre Kamu Denetçiliği Kurumuna, dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup, anılan Kanunun "Dava açma süresinin yeniden işlemeye başlaması" başlıklı 21'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarece tavsiye kararı üzerine 30 gün içerisinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresinden arta kalan sürede **Samsun İdare Mahkemesine** yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçe ve dosya kapsamına göre, **BAŞVURUNUN KABULÜ** ile;

Stajyer avukat olan başvurucudan staj kaydiye ücreti alınmasına yasal dayanak bulunmadığı görülmekle; başvurucudan alınan 1.500,00TL tutarın iade edilmesi hususunda **KIRIKKALE BAROSU BAŞKANLIĞINA** ve staj kaydiye ücretine ilişkin barolar arasında bir uygulama birliğinin sağlanması hususunda **TÜRKİYE BARÖLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Kırıkkale Barosu Başkanlığı ve Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın BAŞVURANA, KIRIKKALE BAROSU BAŞKANLIĞINA VE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi